

kan umuligt finde nogen endelig Afgjorelse; det maa saaledes være den lovgivende Magt forbeholdt, til enhver Tid at fortolke Ordet i et saadant Omfang og i den Betydning, som den anseer det for nødvendigt. Jeg skal i denne Henseende nu tillade mig at bemærke, at jeg ikke troer, at der virkelig practisk kan være stor Tvivl om, at en Communalanordning, der under vore nuværende Forhold skulde tilveiebringes og udøves ved de Kræfter, hvilke vi ved at faste Diet til alle Sider kunne antage at være til Disposition, maa indeholde ialfald omtrentlig saadanne Bestemmelser som de, der findes i nærværende Lov, og det synes mig derfor, at de, der ville angribe denne, maae paavise, at der deri kunde rabatteres, afflaaes, dette eller hiint Bestemte, og ikke blot sige, at dette forekommer dem at være mere fyldigt og altsaa i sin Anvendelse at kunne blive mere nærgaaende, end de ansee for ønskeligt og stemmende med Grundlovens Aand; thi det er ganske vist, at Ingen kan officielt sige, hvad Grundloven har meent ved det Tilsyn, den i saa Henseende har forbeholdt og maatte forbeholde Staten. En saadan Paavæisning savner jeg, og jeg for mit Bedkommende kan ikke skjønne rettere, end at der maa være en af Staten beskicket Mand, gjennem hvem dette Tilsyn føres; thi Staten selv som den blot abstracte kan kun virke igjennem Organer, og at henvise alle saadanne Details spørgsmål til selve de høieste Statsorganers, til Ministeriets umiddelbare og directe Bærelse, det kan efter min Mening ikke vel tænkes udenfor Kjøbenhavn, som er Regjeringens Sæde, og selv her i Hovedstaden ikke fornuftigviis anordnes. Jeg troer dernæst, at de Midler, hvormed Tilsynet efter Lovudkastet er udrustet, kun ere saadanne, der ikke kunne undværes, naar dette Tilsyn skal have nogen virkelig practisk Betydning; men ved Siden deraf har jeg den fuldkomne Overbevæisning, at den Maade, hvorpaa det naturligt og rettest vil gaae, er, at disse Midler ikke practisk ville komme til Anvendelse. Lad os tænke os ind i Fremtiden, saa forekommer det mig, at nødvendigtviis Gæt af Tre maa indtræde. Enten fattes der virkelig saadanne Beslutninger i Communen, at der er al god Bøie for Tilsynet

til at indfride enten afværgende eller fremtvindende; og i saa Fald troer jeg, at Fremtiden vil blive enig om at sige, at det var godt, at der i Loven var et Middel forbeholdt, hvorved det Rejsfærdige og det almene Vel kunde fremmes. Eller ogsaa fatter Communen saa fornuftige Beslutninger, at der ikke er nogensomhelst Brug for Tilsynet; saa vil Tilsynet af sig selv slumre hen, — og det er den Fremtid jeg ønsker det; saa vil man aldrig spore Tilsynet i praktiske og directe Virkninger; thi Ingen kan berygte det Spørgsmaal, om ikke dets blotte Tilværelse har været en stadig Advarsel for Bedkommende til ikke at misbruge de Rettigheder, der ere nedlagte i deres Haand, saa at det altsaa dog maastee stiltiende og slumrende har virket til, at der ikke blev Grund for det til at træde i Virksomhed. Eller ogsaa vil Tilsynet gjøres gjældende paa en uforstandig og ufornuftig Maade; men da vil det finde den offentlige Mening og Rigsdagen og jeg haaber, ogsaa Regjeringen imod sig, og da er der fuld Bøie for Rigsdagen til at gøre det gjældende overfor Regjeringen, at Tilsynet maa nærmere begrænses, saa at Misbrug fra sammes Side afværges. Men at vi nu ved at ordne Sagen bør udruste Overpræsidenten med de nødvendige Betingelser for at kunne føre et saadant Tilsyn, det, troer jeg, er Noget, som fra den første Dag af er fra alle Sider blevet forudsat som en Selvfølge. Og vil man sige, at dermed er Grundlovens ideale Betydning af Tilsynet ikke fyldestgjort, saa kan man meget gjerne indrømme dette uden dermed at indrømme, at Loven nu kunde og burde affattes anderledes, og saa er dermed kun sagt, at det er Fremtiden forbeholdt at udvikle dette Forhold, og er der ikke Andet at sige paa denne Institution, end at der med Hensyn til dette Punkt, naar Erfaringen maatte paavise, at et saadant Tilsyn enten ikke behøves eller virker skadeligt (hvad det ikke gjør, naar det af sig selv slumrer hen), maa skee en Forandring, saa træder denne Lov i Kraft under gunstigere Uspicier end de fleste andre Love, jeg har oplevet.

Indenrigsministeren: Efter de Forhandlinger, som deels paa et tidligere Stadium